

**POSIBILE LECȚII DE ÎNVĂȚAT DIN RĂZBOIUL DECLANȘAT
DE
FEDERAȚIA RUSĂ ÎMPOTRIVA UCRAINEI**

**POSSIBLE LESSONS TO LEARN FROM THE WAR STARTED BY
THE RUSSIAN FEDERATION AGAINST UKRAINE**

General-locotenent (rtr.) prof.asoc.dr. Constantin MINCU*

Rezumat: Autorul consideră că subiectul acestui articol este unul de interes pentru politicieni și pentru militarii, de toate gradele, aflați în activitate.

În contextul invaziei, fără niciun motiv și neprovocate a Ucrainei de către Federația Rusă (la 24.02.2022) au crescut dramatic îngrijorările României și ale altor țări aflate, din ghinion istoric, în ceea ce rușii numesc „vecinătatea apropiată”, vecinătate care nu se știe unde se termină, la Berlin sau la Atlantic!?

În material sunt prezentate câteva evenimente și fapte din preliminariile războiului și din război, din care cei cu responsabilități în domeniul apărării din țara noastră pot trage unele concluzii și pot genera măsuri în consecință.

Să sperăm că NATO și UE s-au trezit la realitate și au înțeles, în sfârșit, cine este și ce vrea Rusia lui Putin. Se cer măsuri urgente și ferme de contracarare a agresorului.

Cuvinte cheie: Războiul din Ucraina, Rusia, Ucraina, NATO, UE, România.

Abstract: The author considers that the subject of this article is of interest to politicians and the military, of all ranks, in action.

In the context of the Russian Federation's invasion of Ukraine for no reason and unprovoked (on 24.02.2022), the concerns of Romania and other countries, historically unlucky, that find themselves in what the Russians call the "close vicinity" have increased dramatically. Do we know where this „vecinity” ends, in Berlin or in the Atlantic !?

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru în Consiliul Onorific al Academiei Oamenilor de Știință din România, Vicepreședinte al Secției de Științe Militare, telefon: 0722303015, email: mincu_constantin@yahoo.com

This material presents some events and facts from the preliminaries of the war and from the war, from which those with responsibilities in the field of defense in our country can draw some conclusions and can generate measures accordingly.

Let's hope that NATO and the EU have come to terms with reality and have finally understood who Putin's Russia is and what it wants. Urgent and firm measures are needed to counter the aggressor.

Keywords: *Ukrainian War, Russia, Ukraine, NATO, EU, Romania.*

1. Introducere

În ultimii patru ani am publicat în Revista de Științe Militare mai multe articole privind politicile Federației Ruse față de Occident, dar și față de alți actori statali din vecinătatea apropiată și din alte părți ale lumii (articolele vor fi prezentate la bibliografie). Din unele declarații politice ale oficialilor ruși, prima pe listă era trecută Ucraina.

S-a adeverit, la data de 24 februarie 2022, că Putin și regimul său siloviko-oligarhic a trecut la agresiune nemotivată și neprovocată asupra vecinului de la vest.

În pofida semnelor clare că se va produce agresiunea (încă din 2004), liderii din Occident nu au dat prea mare importanță pregătirilor concrete pentru război ale Rusiei.

În luna august 2021, în Revista Policy Brief no 124¹ un grup de istorici și analiști politici, provenind din mai multe țări occidentale, au publicat sub egida prestigiosului institut britanic **Chatham Institute** o analiză lucidă a preconcepțiilor și naivităților care afectează răspunsul la acțiunile agresive fâțișe ale Rusiei.

Consider că **analiza** ajută enorm pentru a înțelege cât mai corect politica Rusiei în regiune și în lume, de exemplu față de Ucraina, Polonia, România, Republica Moldova și Țările Baltice, precum și acțiunile agresive din **Bazinul Mării Negre** (în plină desfășurare după 24.02.2022 și până în prezent - 21.05.2022, dată la care am predat la Editură articolul meu).

Materialul menționat mai sus demontează, cu argumente solide, 16 dintre cele mai răspândite mituri și prejudecăți care modelează astăzi percepția despre Rusia în Occident, clarificând impactul nefast și periculos pe care îl au ele asupra politicilor occidentale. Pentru fiecare din **cele 16**

¹ Revista Policy Brief no. 124/2021, analiză disponibilă la www.expertforum.ro.

mituri se arată cum ar trebui **Vestul** să-și reevalueze critic (dacă vrea) poziția pentru a răspunde mai rațional și mai eficient acțiunilor agresive ale Rusiei.

Principalul argument în materialul menționat e acela că deși mulți politicieni și decidenți euro-atlantici tind să-și ia dorințele drept realitate, de fapt, **nu există perspectiva ca Rusia să devină în viitorul apropiat un partener cooperant și constructiv pentru guvernele occidentale. Este cazul, deși cam târziu, să luăm act că Rusia lui Putin are o Agendă Ascunsă** pe care o urmărește cu determinare în toate problemele economice, financiare, militare și de altă natură, promovând politici și acțiuni destabilizatoare, fără nici o urmă de reținere, în primul rând împotriva vecinilor și apoi împotriva țărilor membre ale UE și/sau NATO. Agresiunea directă împotriva Ucrainei a fost ca un duș rece pentru aproape toate țările lumii și a trecut ceva timp până când SUA și țările UE/NATO au început să reacționeze coerent și coordonat în sprijinul statului invadat.

Se poate trage concluzia că eforturile bine intenționate sunt sortite eșecului deoarece obiectivele geopolitice ale Rusiei, valorile care o animă și concepția pe care o are ea despre relațiile dintre state diferă radical de cele ale Vestului.

Pentru că în articolul meu „Politica actuală a Federației Ruse - un mister ascuns într-o enigmă” publicat în Revista de Științe Militare nr. 4/2021² m-am referit pe larg la narativele Rusiei despre viziunea ei privind lumea, nu mai este cazul să reiau, dar invit pe cei interesați, militari și civili, să revadă materialul indicat.

În contextul războiului din Ucraina se reafirmă concepția Rusiei că Imperiul său trebuie să-și asigure securitatea prin influență politică, economică și militară în statele vecine. **Establishmentul său militar a crescut cu ideea că Rusia trebuie mereu să poarte războaie defensive în afara granițelor proprii.** Pentru consum intern, Putin și camarila sa susțin mitul „cetății asediate” din toate direcțiile și nu se sfiesc deloc să falsifice grosolan istoria, de pildă, afirmând că Polonia ar fi vinovată pentru declanșarea celui de-Al Doilea Război Mondial.

² General-locotenent (rtr.) prof. asoc. dr. Constantin MINCU, „Politica actuală a Federației Ruse - un mister ascuns într-o enigmă”, *Revista de Științe Militare*, nr. 4/2021.

Trebuie să reținem, de asemenea, că cu mai mult timp înainte de declanșarea agresiunii împotriva Ucrainei, Putin și agresiva sa propagandă au pregătit terenul pentru publicul intern, dar și pentru cel din străinătate că „**Popoarele din Ucraina, Belarus și Rusia formează o singură națiune**”. De aici până la a trece la fapte nu a mai durat mult.

2. Revederea unor informații despre Federația Rusă și despre Ucraina

2.1. Rusia

Pentru a evalua cât mai corect potențialul demografic, economic și militar consider util să reamintesc unele date semnificative în contextul actualului război de agresiune declanșat împotriva Ucrainei.

Rusia are o suprafață de 17.074.400 de km² (rangul 1 în lume), deține un litoral la oceane și mări de **37.000 de km**, populația este estimată (2017) la **144 de milioane de locuitori** (rangul 8), dintre care 81% ruși, iar restul de 19% făcând parte din 160 de grupuri etnice.

Religiile dominante sunt cea ortodoxă (16-20% dintre ruși se declară ortodocși), iar o parte importantă musulmani și budiști.

Produsul intern brut (PIB) în valoare totală a fost în 2013 de 2553 de miliarde USD (acum, în 2022 probabil că este mai mare cu vreo 200 de miliarde USD), revenind un PIB/locuitor de 18.800 USD.

Rusia dispune de uriașe resurse energetice, astfel la petrol ocupă locul 3 în lume, la gaze locul 2. Din această realitate rezultă și potențialul ridicat de șantaj asupra Occidentului, lipsit de aceste resurse vitale.

Forțele Militare, structurate în cinci categorii erau în 2019: personal - 2.100.000, din care 1.136.000 militari, putând mobiliza la nevoie încă 3-5% din populație.

Rusia deține 8500 de arme nucleare (locul 1 în lume) și nu are nici o reținere să amenințe cu utilizarea lor, inclusiv țările mai mici care nu posedă asemenea arme. Potențialul de șantaj al acestor arme este uriaș și are efect în principalele capitale din Occident.

În ceea ce privește armamentul principal voi prezenta doar estimările pentru tancuri și alte mijloace blindate - 28.000, avioane de luptă - 3100, elicoptere de atac - 1655 etc.

Bugetul alocat apărării în 2019 a fost de 95 de miliarde USD, o cifră semnificativă pentru susținerea efortului militar cu tendințe clar agresive.

Datele de mai sus, de fapt doar o scurtă sinteză, subliniază decalajul zdrobitor de potențial militar față de Ucraina. Cu toate acestea, pe teren, în luptă, au apărut surprize, neestimate de specialiști înaintea invaziei.

2.2. Ucraina

Ucraina are o suprafață de 603.700 de km² (rangul 44 în lume), are o ieșire la mare de 2782 de km. Populația Ucrainei în 2013 a fost de 47.725.000 de locuitori (rangul 26), din care 77,8% ucrainieni, 17,3% ruși (mai des în est și în sud-est), 0,85% români, iar restul încă aproximativ zece grupuri etnice.

Religia - ortodoxism (30%), catolicism (8%), protestantism, iudaism etc.

Ucraina dispune de importante resurse minerale, de un potențial agricol semnificativ și o industrie prelucrătoare în curs de modernizare, inclusiv pentru fabricarea armamentului necesar apărării.

Forțele Armate sunt structurate în trei categorii. Personalul activ a fost înainte de invazie de 159.000 de oameni, iar recent președintele Volodimir Zelensky a semnat un Decret pentru creșterea efectivelor la 361.000 de oameni. Rezerviștii se estimează ca fiind în jur de 1 milion de luptători.

Cheltuielile de apărare în 2020 au fost de 4,3 miliarde USD, cifră care a crescut în contextul războiului la aproximativ 10 miliarde USD, la care se adaugă ajutorul financiar masiv din partea SUA și a unor țări occidentale.

SUA și aproape toate țările NATO au furnizat arme defensive, în principal antitanc și antiaeriene, precum și sisteme moderne pentru Comanda și Controlul trupelor aflate în apărare.

3. Acțiuni desfășurate de Rusia în perioada premergătoare invaziei din 24.02.2022

Federația Rusă, după anul 2000, sub mâna forte a Președintelui Vladimir Putin, a început un amplu proces de înarmare și de pregătire pentru război agresiv, care, într-o primă etapă a fost declanșat împotriva Ucrainei.

Rusia a dezvoltat și dezvoltă și mijloace complexe de presiune și influențare a țărilor vecine și a altor țări ale lumii (politice, economice, tehnologice, informaționale, cibernetice și militare din categoria numită „războiul hibrid”.

În contextul politic și geostrategic actual este necesar să reamintim dosarele complicate ale conflictelor înghețate prezentate în detaliu, de prof. univ. dr. Stan Petrescu, în Revista Geopolitica nr. 73 (1/2018)³. Fără a intra în amănunte ne rezumăm la numirea acestora: Rusia - Ucraina, Rusia - Georgia, Rusia - Țările Baltice, Moldova și cazul Transnistriei, Cecenia, Rusia - Armenia - Azerbaidjan, Războiul hibrid al Rusiei în Crimeea, încheiat cu anexarea peninsulei.

Aceste conflicte înghețate pot fi oricând activate la ordinul Kremlinului, cu implicarea directă a forțelor sale militare și a acțiunilor mercenarilor din armatele private (de fapt forțe GRU).

După anexarea Crimeei, Rusia și-a intensificat acțiunile de consolidare a puterii sale în zona Mării Negre, profitând și de jocul dublu al Turciei..

Se remarcă o înarmare puternică a peninsulei, precum și o sporire a navelor de luptă dislocate în porturile rusești ale Mării Negre. Pentru detalii cred că se poate consulta articolul „Evoluția balanței de putere în Regiunea Mării Negre”⁴.

În concepția actualilor lideri de la Kremlin un obiectiv important îl reprezintă strategiile de blocare și deturnare a evoluției Uniunii Europene și în contextul dat, de subminare și slăbire a țărilor membre. Șantajul energetic joacă un rol important reușindu-se pe această cale și prin propagandă violentă subminarea unității UE. Cazul Ungariei este semnificativ în această situație.

Reținem, de asemenea, acțiuni intense de propagandă, dezinformare, generarea de știri false, atacuri cibernetice masive asupra infrastructurilor economice și financiare ale statelor membre UE și asupra SUA. Este de notorietate publică implicarea Rusiei în alegerile prezidențiale din SUA, în

³ Prof. univ.dr. Stan Petrescu, „Rusia, de la conflictele înghețate la războiul hibrid”, Revista *Geopolitica*, nr. 73 (1/2018).

⁴ Marius Roșu, „Evoluția balanței de putere în Regiunea Mării Negre”, Revista *Geopolitica*, nr. 73 (1/2018).

procesul Brexit și în alegerile din Germania, Franța, Italia și din alte țări (inclusiv acțiuni împotriva României).

Conducătorii de la Moscova dezvoltă și aplică, fără nici o rețineră, acțiuni complexe din clasa numită de analiști „Războiul hibrid”, utilizând, fără scrupule, disputele teritoriale, economico-financiare, confesionale și politice dintre unele țări europene, dar și din Orientul Mijlociu⁵.

În acest context trebuie să luăm act de implicarea Rusiei în acte contra României venite din partea Guvernului Ungariei, condus de Viktor Orban. desigur că ar trebui aplicate și contramăsuri, pe toate planurile.

Reține atenția faptul că încercările destul de timide ale NATO și ale unor țări din Europa de Est de a-și apăra teritoriul (acțiuni desfășurate până la 24.02.2022), în fața unor amenințări sosite zilnic de la Moscova, stârnesc furia nejustificată a conducerii politico-militare a Rusiei.

Pentru cei interesați fac recomandarea să revedem analiza făcută de către generalul de brigadă dr. Gheorghe Văduva, în articolul său „Rusia este Rusia și atât”⁶. În material se face o radiografie corectă, fără patimi partizane, a acțiunilor din ultimii ani ale **Imperiului Euro-Asiatic** de la răsărit, acțiuni care amenință în fiecare zi pacea lumii și desigur și securitatea României.

Începând cu anul 2018 și până la invadarea Ucrainei din 24.02.2022 au fost emise numeroase avertismente din partea unor lideri politici și analiști politico-militari privind intențiile și acțiunile agresive ale Rusiei lui Putin.

Astfel, Agenția Suedeză pentru cercetare în Apărare⁷, a ajuns la concluzia bazată pe argumente greu de contestat, că Rusia se pregătește de un nou război mondial. De ce această concluzie gravă? Pentru că rușii organizează și realizează acțiuni care conduc la această situație:

⁵ Dr. Vasile Simileanu, „Războiul hibrid - abordări geopolitice, geostrategice și de geointelligence, *Revista Geopolitica*, nr. 73 (1/2018).

⁶ General de brigadă dr. Gheorghe Văduva, „Rusia este Rusia și atât”, *Revista Geopolitica*, nr. 73 (1/2018).

⁷ „Suedezii au ajuns la concluzia că Rusia se pregătește de un război mondial”, disponibil la <https://www.digi24.ro/stiri/externe/rusia/suedezii-au-ajuns-la-concluzia-ca-rusia-se-pregateste-de-un-razboi-mondial-1080071>, accesat la 18.05.2022.

- Au trecut la aplicații militare cu scop ofensiv de la 10.000 de militari în 2017, la 300.000 de militari în 2018;
- A avut și are loc o acțiune intensivă de pregătire a rezerviștilor;
- Se produc și se testează numeroase arme noi;
- Au încălcat în mod deliberat și cinic „Tratatul privind Forțele Nucleare cu Rază Intermediară de Acțiune (INF)” dezvoltând și poziționând 64 de rachete de croazieră SSC-8 (cu focoaie nucleare sau convenționale) cu bătaia de 2400 de km;
- Trimiterea de „omuleți verzi” în Siria, Libia, Venezuela și, probabil, în alte țări;
- Intensificarea propagandei, dezinformării, atacurilor cibernetice împotriva țărilor UE și/sau NATO și asupra altor țări, calificate ca neprietenoase.

Fostul Secretar de Stat al SUA, Mike Pompeo a declarat la data de 12.02.2019 în Slovacia: „Președintele rus Vladimir Putin reprezintă o amenințare pentru democrațiile din întreaga lume”⁸.

Consilierul Ambasadei SUA în România, David Schläefer : „Rusia are o strategie de slăbire a României și a legăturilor sale cu Vestul”⁹.

Generalul american în retragere Ben Hodges, fost Comandant al Forțelor Americane din Europa și Șef al Forțelor NATO din Europa a declarat la Praga că Rusia poate să ocupe Odessa și apoi să atace și să ocupe România¹⁰.

Atenționări și avertismente privind agresivitatea atavică a Federației Ruse au fost emise și de unii analiști politico-militari români, prin articole și

⁸ „Putin reprezintă o amenințare la adresa democrațiilor din toată lumea”, disponibil la <https://newsmaker.ro/mike-pompeo-in-slovacia-putin-reprezinta-o-amenintare-la-adresa-democrațiilor-din-toata-lumea/>, accesat la 18.05.2022.

⁹ „Rusia are o strategie sofisticată țintită spre România”, disponibil la <https://www.digi24.ro/stiri/externe/diplomat-american-suntem-ingrijorati-rusia-are-o-strategie-sofisticata-tintita-spre-romania-1087675>, accesat la 19.05.2022.

¹⁰ „General american: Rusia ar putea invada România”, disponibil la <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/general-american-rusia-ar-putea-invada-romania-1098015>, accesat la 19.05.2022.

studii publicate în diferite reviste, prin cărți pe subiecte de geopolitică și geostrategie și prin luări de poziție la diverși vectori media:

- Șeful Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, generalul Teodor Frunzeti;
- fostul Șef al Statului Major General, generalul Eugen Bădălan (membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România);
- fostul Șef al Statului Major General, generalul Constantin Degeratu;
- Generalul-locotenent Virgil Bălăceanu, Președinte al Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere;
- Generalul de brigadă dr. Gheorghe Văduva (membru al Academiei Oamenilor de Știință din România);
- Colonelul dr. Vasile Simileanu (membru al Academiei Oamenilor de Știință din România).

Lista autorilor români este mult mai lungă, dar mă opresc aici.

S-a constatat că până la începutul anului 2022, când a devenit clar că Rusia va ataca Ucraina, oficialii NATO și cei ai UE nu au dat prea mare atenție acestor evoluții periculoase. Dușul rece a venit însă la 24.02.2022.

4. Războiul din Ucraina, 24.02.2022, aflat la această dată (21.05.2022) în plină desfășurare

Federația Rusă, prin vocea Președintelui Vladimir Vladimirovici Putin, anunța în dimineața zilei de 24.02.2022, inițierea așa-zisei, „**operațiuni militare speciale**”, pentru o marotă jenantă și profund mincinoasă numită „denazificarea și demilitarizarea” Ucrainei vecine.

Pentru aceasta la frontierele de Nord, de Est și de Sud-Est ale Ucrainei au fost masate trupe și armamente estimate la 180.000 de militari și sute de blindate, sisteme de artilerie și rachete nederijate și derijate. De asemenea au angajat o importantă forță aeriană (avioane de luptă și elicoptere de atac și drone de observare și atac).

Nu intenționez să mă refer la desfășurarea și rezultatul luptelor pentru că numeroși comentatori și analiști militari români și străini fac zilnic acest lucru.

Cert este că Putin și silovicii săi agresivi și-au supraestimat capabilitățile militare, estimând că vor ocupa toată Ucraina, în doar câteva

zile, după ocuparea Kievului și înlăturarea Guvernului și Președintelui Zelenski. Spre surpriza lor rușii nu au fost întâmpinați cu flori, ci cu o rezistență deosebită din partea liderilor țării atacate, a Armatei și a societății civile.

În cele ce urmează mă voi referi la unele probleme privind **Comanda și Controlul** trupelor și la cele privind sistemele de comunicații operative și tactice, pe baza a ceea ce se știe până acum (21.05.2022).

Rusia și-a dispersat forțele pe o suprafață foarte mare, ignorând în bună măsură dificultățile pentru o comandă unică și eficientă a trupelor destul de eterogene, alături de militari profesioniști relativ bine antrenați, acționând recruți aduși din Siberia, nepregătiți și cu un moral scăzut.

Au fost ignorate comunicațiile de cooperare interforțe și intercategorii, provocând astfel pierderi nepermis de mari în rândul combatanților.

Surprinzător este că după ce în anul 2000 Putin a început un program masiv de înarmare, în domeniul comunicațiilor doar 30% din unități dispun de echipamente moderne digitale, cu un nivel acceptabil de criptare. Stațiile radio tactice nu au ajuns până la luptători și echipaje, lipsindu-i pe aceștia de exercitarea comenzii și controlului în timp real.

Amestecarea unităților și subunităților dotate cu echipamente analogice vechi necriptate, cu cele puține dotate cu stații digitale, cu salt de frecvență criptate, a impus ca toți să lucreze la nivelul celor vechi, cu riscurile care au decurs de aici.

Punctele de Comandă tactice (Batalion, Regiment, Divizie) au fost împinse prea avansat, față de normele tactice, fiind nemascate și neprotejate față de cercetarea făcută de sateliții de observare, drone, avioane și elicoptere. În plus, localnicii și militarii ucrainieni au furnizat date de localizare a inamicului utilizând mijloacele de comunicare din rețelele publice (nedistruse de ruși!?) și stațiile radio de comunicare militare, iar artileria, aviația, dronele și alte mijloace de lovire au putut acționa eficient și letal.

Iată ce a declarat fostul șef al CIA, generalul în retragere David Petraeus, la CNN:

- „*Comunicațiile lor au fost blocate de ucrainieni. Comunicațiile lor secretizate nu au funcționat. Au trebuit să meargă pe un singur*

canal. Acesta poate fi blocat. Și exact asta au făcut ucrainenii. Ei (rușii) folosesc telefoane mobile. Ucrainenii au blocat prefixul pentru Rusia, așa că nu au funcționat. Apoi au dat jos 3G. Ei fură literalmente telefoane mobile de la civili pentru a comunica între ei.”

Alte comentarii făcute pe subiect:

- **Dimensiunea mare a invaziei** nu a făcut decât să înrăutățească lucrurile. Coordonarea operațiunilor de-a lungul unui front care măsoară peste 1600 de km necesită „*capacitate extinsă de comunicare și resurse de comandă, control și informații pe care rușii pur și simplu nu le au*”, declară analistul militar american, generalul-locotenent în retragere Mark Harthing.
- „*Nu văd că nimic din ceea ce face marina să fie coordonat cu ceea ce fac forțele aeriene sau terestre*”, a declarat generalul-locotenent în retragere Ben Hodges, fost Comandant al Armatei SUA în Europa.¹¹

Despre lecțiile neînvățate ale Armatei Ruse în Georgia:

- Războiul de cinci zile al Rusiei din Georgia din august 2008, în două regiuni separatiste ale Georgiei pe care Moscova le-a ocupat de atunci, a scos la iveală unele dintre cele mai presante probleme ale câmpului de luptă ale forțelor armate ruse – comunicațiile tactice. Unele unități nu au putut comunica cu structura de comandă. În locul stațiilor radio militare au fost folosite telefoane mobile și chiar servicii de curierat.
- Un adjunct al Șefului Marelui Stat Major al Rusiei, Evgheni Meichik, a răspuns în 2009 cu un anunț că, la ordinele Președintelui de atunci al Rusiei, Dimitri Medvedev, Ministerul Apărării își va revizui complet sistemul militar de comandă și control... „și în special sistemele de comunicații”. E a promis că „*până la sfârșitul*

¹¹ „Comunicațiile tactice ale armatei ruse - unul din factorii majori care a dus la blocarea invaziei Rusiei”, disponibil la https://www.hotnews.ro/stiri-razboi_ucraina-25449334-comunicatiile-tactice-ale-armatei-ruse-unul-din-factorii-majori-care-dus-blocarea-invaziei-rusiei.htm, accesat la 20.05.2022.

anului 2011, intenționăm să aducem un post de radio fiecărui militar, fiecărui vehicul de luptă”¹².

- **Acest lucru nu s-a întâmplat și se vede** foarte clar în războiul Rusiei din Ucraina, unde doar o treime din numărul de trupe rusești dislocate acolo aveau dotări noi.

Din realitățile consemnate mai sus rezultă o serie întreagă de învățăminte pentru armatele statelor membre NATO, inclusiv pentru Armata României.

5. Unele concluzii și învățăminte pentru liderii politici și militari din România

Agresivitatea Rusiei demonstrată prin invazia Ucrainei dar și prin alte gesturi față de unele state membre NATO și/sau UE ar trebui să determine reacții rapide și acțiuni măsurabile de remediere a unor neajunsuri în dotarea și instruirea trupelor din Armata României.

Sper ca liderii politici și militari autohtoni să nu se supere prea rău pentru cele afirmate mai jos, pe baza cunoștințelor și expertizei de care încă dispun.

Unele concluzii¹³:

- **Armata Română** a suferit după 1990 mari amputări de efective, desființări de unități militare și distrugerii de armament, fără o analiză politico-militară serioasă, privind riscurile și amenințările din regiunea noastră.

În 1989, în armată au fost 340.000 de militari, iar rezerva era constituită din 820.000 de oameni capabili să servească în caz de criză sau de război. **Acum, în 2022**, sunt, pe hârtie, 75.000 de militari iar în realitate numai 65.000 (politicul nu dorește completarea efectivelor la pace, din motive necunoscute), iar în poziția de rezerviști sunt numai 80.000, slab pregătiți, pentru că nu au mai fost convocați la pregătire. Culmea este că unora și aceste efective derizorii (0,30% din populația țării) li se par prea mari.

¹² Idem.

¹³ General-locotenent (rtr.) dr. Constantin Mincu, „Îngrijorări justificate pentru elita politică și militară a României”, *Revista de Științe Militare*, nr. 1/2019.

• **Factorul politic**, oricare a fost el (Președinte, Parlament, Guvern, Ministrul Apărării), precum și **cel militar** reprezentat de Statul Major al Apărării au tratat cu dezinteres și cu mare superficialitate problemele reale ale Armatei (efective, pregătiri, sisteme de arme, condiții de viață etc.). Au fost perioade lungi în care nimeni nu a vorbit de apărare și în consecință nu s-au făcut niciun fel de eforturi rezonabile și necesare pentru a îndrepta lucrurile. Acum, după 24.02.2022, nu se pot remedia neajunsurile peste noapte.

• **Bugetele Apărării** au fost pe hârtie între 0,4% din PIB (Guvernul Văcăroiu) și 2% din PIB începând cu anul 2017. În realitate bugetul alocat real nu a depășit 0,9-1,3% din PIB, fără ca cineva să pară deranjat (CSAT, Parlament, Guvern, Ministerul Apărării, etc.)

• **Ca urmare**, programele principale de înzestrare din perioada 2017-2021 au fost anulate sau trimise într-un viitor incert (cazul corvetelor pentru Forțele Navale, dar și arme și echipamente pentru Forțele terestre și Forțele Aeriene, incluzând și sistemele C4ISR).

• **Baza industrială autohtonă pentru Apărare** a fost distrusă planificat, cu bună știință și rea credință, rămânând mici insule și entități de produse marginale, dar și aceste resturi sunt lăsate să moară încet și sigur.

• **Așa-zisa reformă continuă a Armatei** s-a rezumat la o singură dimensiune: distrugerea multor unități militare (unele la presiunea rechinilor imobiliari care au preluat, cu sprijin politic, terenurile cedate) și reducerea masivă a efectivelor.

• **Nu au intrat în dotare** sisteme și echipamente de luptă noi, decât marginal și fără efecte serioase în întărirea Apărării.

• **Militarii activi și în rezervă** sunt atacați și insultați zilnic de către unii politicieni și reprezentanți ai Media. Startul a fost dat în anul 2010 (Președinte, Primul Ministru) și continuă și astăzi.

• **În funcțiile militare de vârf din Armată** (dar și din alte instituții ale statului) se promovează din ce în ce mai agresiv, persoane obediente și cu sprijin politic, în locul profesioniștilor și al acelor care mai cred în patriotism și valori morale.

• **Se repetă obsesiv**, încă din 2002, că nu mai avem nevoie de cine știe ce armată, că ne apără NATO. În condițiile actuale, această idee este o mare prostie. NATO, ca organizație defensivă, ne va apăra dacă vom fi

capabili să ne apărăm și singuri, măcar o săptămână. În plus, se pare că trebuie să ne păzim și spatele. Ar trebui să ne trezim la realitate!

- **Sistemele de arme și echipamente** mai vechi sau mai noi sunt lipsite de lucrările normale de mentenanță și reparații, apropiindu-se rapid de colaps. Motivul invocat – nu sunt bani!

- **Prevederile principale din „Strategia Națională de Apărare a Țării”** și din legile organice privind apărarea țării nu sunt urmărite sistematic, cu pixul în mână, pentru a vedea ce s-a realizat și ce nu (și cine sunt responsabilii politici și militari care consideră documentele simple hârtii).

- **„Ghidul Strategiei de Apărare a Țării”** pentru perioada 2015-2019 a rămas un document teoretic, un eseu, fără nici o relevanță practică.

- **Planurile de înzestrare zise și multianuale** sunt un mit, o legendă și nu au funcționat niciodată. Fiecare Guvern și fiecare ministru al apărării după investire, schimbă tot și o iau de la zero. Ori se știe că un sistem complex de arme sau echipamente nu se poate realiza într-un singur an. Pentru unele sunt necesari 10-15 ani, cu alocări bugetare ritmice, la nivelul solicitat de planuri și proiecte. Nimeni nu vrea să înțeleagă această realitate simplă, aplicabilă în orice armată serioasă.

- **Armata Română** stă cât se poate de prost la capitole importante pentru capacitatea de descurajare și ripostă, de exemplu: avioane de luptă noi multirol, elicoptere de atac, mijloace antitanc, tancuri și transportoare blindate cu capacități sporite de lovire și supraviețuire în luptă, fregate și alte mijloace navale în Marea Neagră. De asemenea, echiparea luptătorilor este încă învechită (mă refer la întregul efectiv) și departe de standardele moderne.

- **Dezvoltarea sistemelor C4ISR** și a rețelelor de comunicații moderne, inclusiv a RTP (RMNC) este vitală în condițiile date și, după opinia mea, necesită o abordare separată, pe baza informațiilor venite gradual din Ucraina.

În concluzie, constatăm, pe date și informații din diferite surse, că unii din vecinii noștri nu dorm pregătindu-se intens din punct de vedere militar și logistic pentru eventuale acțiuni agresive. Eu cred că și în anul 2022 și în următorii ar trebui să funcționeze pentru România

pregătirea serioasă pentru a ne apăra țara „împotriva oricărui agresor”.

BIBLIOGRAFIE

- *** Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, Monitorul Oficial, Partea I, nr. 574 din 1 iulie 2020;
Documente din surse publice de pe site-urile Președenției, Parlamentului, Ministerului Apărării Naționale și ale altor instituții din țară și străinătate;
Documente și declarații din surse publice prezentate pe internet, inclusiv cele care privesc războiul din Ucraina;
Revista de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, din anii 2015-2022;
Revistele Geopolitica nr. 73 (1/2018) și nr. 74 (2/2018), disponibile la www.geopolitic.ro;
Rusia și Ucraina, Wikipedia, Enciclopedie liberă;
GOȘU A., Interviu, 06.11.2017, disponibil la www.hotnews.ro;
MINCU C., „Federația Rusă și restul lumii”, *Revista de Științe Militare*, nr. 3/2017;
MINCU C., „Îngrijorări actuale justificate pentru elita politică și militară a României”, *Revista de Științe Militare*, nr. 1/2019;
MINCU C., „Agresivitatea politico-militară globală a Federației Ruse”, *Revista de Științe Militare*, nr. 2/2019;
MINCU C., „Haos geopolitic global”, *Revista de Științe Militare*, nr. 4/2019;
MINCU C., „Turbulență geopolitică globală I”, *Revista de Științe Militare*, nr. 2/2020;
MINCU C., „Turbulență geopolitică globală II”, *Revista de Științe Militare*, nr. 4/2020;
MINCU C., „Armata Română și Apărarea Națională între teorie și practică – un punct de vedere”, *Revista de Științe Militare*, nr. 1/2021;

- MINCU C., „Politica actuală a Federației Ruse – un mister ascuns într-o enigmă”, *Revista de Științe Militare*, nr. 4/2021;
- MINCU C., „Rolul și locul sistemelor și tehnologiilor informaționale în conflictele militare actuale și viitoare”, *Revista de Științe Militare*, nr. 1/2022;
- PETRESCU S., „Rusia, de la conflictele înghețate la războiul hibrid”, *Revista Geopolitica*, nr. 73 (1/2018);
- SIMILEANU V., „Războiul hibrid – abordări geopolitice, geostrategice și de geointelligence”, *Revista Geopolitica*, nr. 73 (1/2018);
- ROȘU M., „Evoluția balanței de putere în Regiunea Mării Negre”, *Revista Geopolitica*, nr. 73 (1/2018);
- VĂDUVA G., „Rusia este Rusia și atât”, *Revista Geopolitica*, nr. 73 (1/2018);
- „Comunicațiile tactice ale armatei ruse - unul din factorii majori care a dus la blocarea invaziei Rusiei”, disponibil la https://www.hotnews.ro/stiri-razboi_ucraina-25449334-comunicatiile-tactice-ale-armatei-ruse-unul-din-factorii-majori-care-dus-blocarea-invaziei-rusiei.htm;
- „Suedezii au ajuns la concluzia că Rusia se pregătește de un război mondial”, disponibil la <https://www.digi24.ro/stiri/externe/rusia/suedezii-au-ajuns-la-concluzia-ca-rusia-se-pregateste-de-un-razboi-mondial-1080071>;
- „Putin reprezintă o amenințare la adresa democrațiilor din toată lumea”, disponibil la <https://newsmaker.ro/mike-pompeo-in-slovacia-putin-reprezinta-o-amenintare-la-adresa-democratiilor-din-toata-lumea/>;
- „Rusia are o strategie sofisticată țintită spre România”, disponibil la <https://www.digi24.ro/-stiri/externe/diplomat-american-suntem-ingrijorati-rusia-are-o-strategie-sofisticata-tintita-spre-romania-1087675>;
- „General american: Rusia ar putea invada România”, disponibil la <https://www.digi24.ro/-stiri/actualitate/general-american-rusia-ar-putea-invada-romania-1098015>.